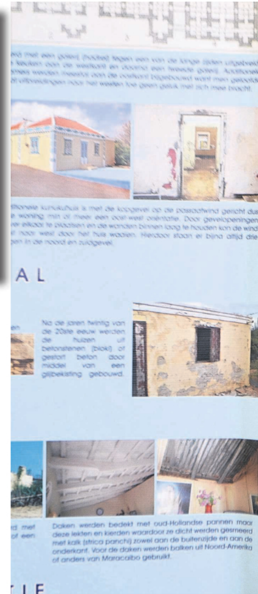
Resultaten onderzoek versierde huizen bekend

‘Versierde huizen op Aruba uniek op de eilanden’

ORANJESTAD — Het Monumentenbureau heeft zich, in samenwerking met masters-student Romy van Voren, verdiept in de geschiedenis van versierde huizen op Aruba. Uit onderzoek is gebleken dat alleen op Aruba deze versierde huizen - die bekend staan als cas floria of cas decora - te vinden zijn. Dat maakt het echt uniek, vertelt Monumentenbureau-directeur Yvonne Webb-Kock in een interview aan Amigoe.

Het Monumentenbureau heeft bij eerdere onderzoeken verschillende theorieën gekregen over de oorsprong van de tekeningen op cunucuhuizen. Volgens Webb-Kock, die zelf deze onderzoeken deed, was het nooit eerder gedocumenteerd. Voor het onderzoek was het monumentenbureau al bezig met de betekenis achter alle symbolen/tekens die gebruikt werden. Hier zijn vier verschillende theorieën uit voortgekomen over de geschiedenis achter de tekeningen. Het onderzoek werd vanuit verschillende disciplines benaderd zoals archeologie, etnologie, maar ook werd naar de bouwkundig en monumentale gedeelte gekeken.

Bevindingen

Volgens de eerste theorie gaat het om indiantenkeningen. Deze theorie bleek niet te kloppen aangezien de decoraties pas na 1850 op de huizen werden aangebracht. De indianen waren toen al van het eiland verdwenen. “De enige relatie die er mogelijk kan zijn, is dat sommige tekeningen geïnspireerd zijn op de indianencultuur”, zegt Webb-Kock.

Volgens de tweede theorie wordt bij de geboorte van elk kind een tekening toegevoegd aan het huis. Volgens Webb-Kock is dit zeer onwaarschijnlijk, in het pleisterwerk zijn bouwkundig geen strepen of barsten te herkennen. De tekeningen werden in een keer aangebracht zonder onderbrekingen. Bovendien hadden Arubaanse gezinnen in die tijd niet vier kinderen, maar kreeg men tot twaalf kinderen, aan het pleisterwerk te zien was het altijd een gelijk aantal tekeningen, dus deze stelling konden we ook uitsluiten, aldus Webb-Kock.

De derde theorie stelt dat de tekeningen het huis en de inwoners beschermt tegen kwade invloeden van buitenaf. Deze theorie werd bevestigd. Opvallend was wel dat ouderen tijdens het interview met Van Voren niet wilden toegeven dat ze bijgelovig waren; tijdens gesprekken met Webb-Kock werd dat zonder moeite bevestigd. “Onze mensen zijn wat gereserveerder om zich vrijuit te uiten tegenover een buitenlander”, stelt ze. “Het blijft uiteraard moeilijk te bepalen welke bijgeloof eraan gekoppeld is, aangezien het uit een beleving van een ander voortkomt. De Arubanen volgden menig ritueel om het huis aangenaam te laten voelen. Dit bijgeloof hoorde toen ook bij onze traditie.”

De vierde theorie geeft een meer decoratieve uitleg aan de tekeningen; mensen wilden vroeger op deze manier hun huis mooier maken met versieringen. Uit het onderzoek blijkt dat het een combinatie van theorie drie en vier de meest aannemelijke verklaring is voor de herkomst of geschiedenis van de symbolen. “Er zijn veel symbolen gedocumenteerd, maar uit het onderzoek blijkt dat deze tekeningen niet op andere eilanden voorkomen, tot nu toe zijn ze de tekeningen ergens tegen gekomen en dat maakt het zo uniek.”

Van simpel naar complex

Aan de tekeningen is te zien dat de metselaars hun inspiratie uit de natuur en Europese stijlen halen. Aanvankelijk waren de decoraties erg simpel wegens materiaalgebruik en omdat ze met de hand gemaakt werden, legt ze uit. Bij daaropvolgende generaties metselaars wordt het materiaalgebruik steeds complexer, veranderen de decoraties en worden de vormen samengesteld en worden nieuwe vormen ontworpen.

Tijdlijn

Het oudste versierde huis werd in Noord aangetroffen. Maar ook in Sabana Basora, Pos Chiquito, Savaneta en St. Cruz zijn versierde huizen te zien. Aan de hand van de diverse kenmerkende tekeningen kan het Monumentenbureau ook het werk van de siermetselaar herkennen en een tijdlijn maken. Ook kan dan een schatting gemaakt worden van de bouwperiode. Volgens Webb-Kock is het Monumentenbureau nu al bezig met een vervolgonderzoek om meer te weten te komen over de horizontale tekeningen op de huizen.